

Apvienoto Nāciju organizācijas Ģeogrāfisko nosaukumu ekspertu grupa (UNGEGN) un vietvārdu standartizācija

Pieprasījums pēc precīzas un sakārtotas informācijas par ģeogrāfiskajiem nosaukumiem mūsdienās strauji palielinās, tādēļ nepieciešama **ģeogrāfisko nosaukumu jeb vietvārdu standartizācija**.

Vietvārdu standartizācija ir pasākumu kopums ar mērķi ieviest katrā valstī (un līdz ar to visā pasaulē) tādu kārtību, ka ikvienam nozīmīgam ģeogrāfiskam objektam ir viens stabils un pareizs nosaukums lietošanai kartēs un saziņā. Tas lietojams pēc iespējas nemainīts arī citās pasaules valodās. Nacionālā līmenī ģeogrāfisko nosaukumu standartizāciju īsteno valsts pilnvarota institūcija (vai vairākas institūcijas), kas, sekojot starptautiski atzītām rekomendācijām un ievērojot vietējās īpatnības, apstiprina vai piešķir oficiālā saziņā obligāti lietojamus nosaukumus (oficiālos nosaukumus) pilsētām, ciemiem, administratīvā iedalījuma vienībām, upēm, ezeriem, kalniem un citiem valsts teritorijā esošiem ģeogrāfiskajiem objektiem. Informāciju par savā teritorijā esošiem oficiālajiem nosaukumiem uztur, aktualizē un izplata katra valsts.

Šī joma ir tik svarīga, ka kopš 1967. g. ANO regulāri, reizi 5 gados sasauca īpašas **ģeogrāfisko nosaukumu standartizācijas konferences**, kuru laikā dalībvalstu pārstāvji apmainījās ar informāciju, dalījās pieredzē, apsprieda radušās problēmas, izstrādāja un pieņēma rezolūcijas – ANO rekomendācijas ģeogrāfisko nosaukumu standartizācijai.

Laikā starp konferencēm kā augstākā autoritāte ģeogrāfisko nosaukumu standartizācijas jautājumos un pieņemto rezolūciju ieviešanā darbojās **Apvienoto Nāciju Ģeogrāfisko nosaukumu ekspertu grupa (United Nations Group of Experts on Geographical Names – UNGEGN)**.

Tomēr šāds darbības modelis mūsdienu situācijā kļuva pārāk lēns un neefektīvs. Tādēļ 2018–2019. g. notika **UNGEGN reorganizācija**, ANO ģeogrāfisko nosaukumu standartizācijas konferences funkcijas un pilnvaras (ieskaitot rezolūciju pieņemšanu) nododot UNGEGN sesijām, kas turpmāk notiks ik pēc 2 gadiem.

UNGEGN galvenie uzdevumi ir: sekmēt sadarbību starp dažādu valstu ģeogrāfisko nosaukumu speciālistiem, apkopot un izplatīt ģeogrāfisko nosaukumu standartizācijas rezultātus, sagatavot un pieņemt rezolūcijas. Ekspertu grupas darbā piedalās ANO valstu pārstāvji – speciālisti, kas strādā ģeogrāfisko nosaukumu jomā (kartogrāfi, lingvisti, ģeogrāfi, informātikas speciālisti u.c.). UNGEGN vada ievēlēts priekšsēdētājs. Tās struktūru veido reģionālās nodaļas, kurās valstis brīvprātīgi apvienojušās pēc lingvistiska vai ģeogrāfiska principa (piemēram, Franču valodā runājošo nodaļa, Baltijas nodaļa, ASV-Kanādas nodaļa).

Plašāku informāciju var iegūt internetā: <https://unstats.un.org/unsd/ungegn/> vai https://unstats.un.org/unsd/geoinfo/ungegn/1st_session_UNGEGN.html

Te atrodami arī **reorganizētās UNGEGN 1. sesijas (29.04.-03.05.2019.)** videoieraksti (skat. *Webcast recordings*) un gandrīz visi prezentētie dokumenti, kā arī UNGEGN publikācijas un citi ar vietvārdu standartizāciju saistīti materiāli.

Latvija UNGEGN darbā piedalās kopš 1992. gada, kad nodibinājās UNGEGN Baltijas nodaļa.